

Od krádeží autorádií ku krádeži identity: Ukradnuté vo Francúzsku, očistené v Česku, predané v Poľsku

Zadržané vozidlo značky Peugeot

Zdroj: www.cbasp.policja.pl

Médiá v uplynulých dňoch informovali o prípade medzinárodnej organizovanej skupiny, ktorá podľa zistení poľských vyšetrovateľov legalizovala odcudzené vozidlá prostredníctvom pozmenených identifikačných údajov a dokumentácie. 52 vozidiel prevažne značky Peugeot s hodnotou presahujúcou 6,8 milióna PLN (približne 1,58 milióna Eur) mali byť odcudzené vo Francúzsku a Belgicku, následne „legalizované“ v Českej republike a predávané v Poľsku ako vozidlá s legálnym pôvodom. Kauza opäť ukazuje, že dnešné podvody sa už dávno netýkajú len stočených kilometrov. Vyšetrovanie trvalo niekoľko rokov a skončilo obžalobou 19 osôb. Jeden z takto upravených Peugeotov si dokonca kúpil aj poľský vicepremiér Krzysztof Gawkowski, čo len potvrdzuje, že obeťou sa môže stať prakticky ktokoľvek.

Ukradnuté vo Francúzsku, legalizované v Česku a predané v Poľsku

Vyzerá to ako premyslená schéma - a v skutočnosti aj je. Členovia gangu kradli autá najmä vo Francúzsku a Belgicku, kde bola vozidlám zmenená identita. **Legalizáciu pôvodu dosiahli registráciou v Českej republike, kde absentuje akákoľvek účinná kontrola.** K autám získali oficiálne registračné doklady, čím vytvorili dojem „čistého“ pôvodu. Ostatné odcudzené vozidlá, ktorým identitu nepozmenili, rozobrali a predali na náhradné diely.

Mechanizmus legalizácie odcudzeného vozidla najčastejšie spočíva v prevzatí identity iného, nezriedka existujúceho auta. Páchatelia si vyberú vozidlo rovnakej značky, modelu, motorizácie, výbavy a farby a zneužijú jeho identifikačné údaje vrátane VIN. **Výsledkom sú dve vozidlá s totožnou identitou – tzv. „dvojičky“**, pričom jedno z nich je v skutočnosti odcudzené, no vystupuje pod identitou legálne prevádzkovaného vozidla, ktoré nie je vedené v pátracích evidenciách. Na zistenie pôvodu takýchto vozidiel nestačí obyčajné overenie údajov, ale fyzická kontrola identifikátorov a dokladov, čo na Slovensku zabezpečuje [kontrola originality](#).

Naletel aj podpredseda vlády v Poľsku

Že obeťou podobného podvodu sa môže stať prakticky ktokoľvek, dokazuje aj prípad poľského podpredsedu vlády a ministra pre digitalizáciu Krzysztofa Gawkowského. Ten si v roku 2023 kúpil od súkromnej osoby Peugeot 5008 za 100-tisíc PLN (približne 23-tisíc Eur). Vozidlo nadobudol v presvedčení, že ide o legálny automobil s riadne zdokumentovanou históriou.

O pol roka neskôr ho však navštívili policajti, ktorí vozidlo na príkaz Národnej prokuratúry zaistili ako dôkaz v trestnom konaní. Vyšetrovanie ukázalo, že išlo o vozidlo s pozmenenou identitou. **Jeho legálne „dvojča“, ktorého identifikačné údaje boli zneužitú, sa pritom naďalej nachádzalo vo Francúzsku.**

Napriek tomu, že minister vozidlo kúpil v dobrej viere, poľská právna úprava v prípade odcudzených vecí chráni predovšetkým pôvodného vlastníka. Keďže sa preukázalo, že vozidlo pochádza z trestnej činnosti nemohol si ho ponechať. **Prišiel tak nielen o vozidlo, ale aj o zaplatené peniaze.** Finančnej kompenzácie sa dočkal až neskôr, keď mu súd priznal nárok na ich vrátenie.

Krátka registrácia v Česku môže byť varovným signálom

Pri analýze histórie ojazdených vozidiel sa stretávame s prípadmi, keď bolo vozidlo pred dovozom na Slovensko a ďalším predajom **účelovo registrované v Českej republike len krátky čas**. Takýto medzičlánok môže slúžiť na **vytvorenie novej administratívnej histórie vozidla** pred jeho ďalším vývozom.

Samotná krátkodobá registrácia v Českej republike samozrejme ešte neznamená, že ide o podvod. Môže mať úplne legitímne dôvody, no v niektorých prípadoch býva súčasťou reťazca udalostí, ktorých cieľom je zakryť skutočný pôvod vozidla a **vytvoriť dojem jeho bezproblémovej minulosti**. Ak sa takáto história objaví spolu s ďalšími nezrovnalosťami – nejasným pôvodom, poškodením alebo nezvyčajným reťazcom vlastníkov – ide o okolnosť, ktorá si zaslúži zvýšenú pozornosť a dodatočné [overenie vozidla](#).

Aj prípad organizovanej skupiny, odhalenej vďaka medzinárodnej spolupráci českých a poľských vyšetrovateľov ukazuje, že **páchatelia pri legalizácii odcudzených vozidiel často využívajú registrácie vo viacerých krajinách, aby zakryli ich skutočný pôvod a sťažili alebo znemožnili odhalenie skutočného pôvodu.**

Na Slovenku by autá neprešli cez kontrolu originality

Slovenský systém má v tomto smere významnú výhodu. **Každé dovezené vozidlo pred registráciou absolvuje kontrolu originality. Tá predstavuje bariéru proti legalizácii vozidiel s pozmenenou identitou.** Nejde pritom len o administratívny úkon. Kontrola originality preveruje pravosť identifikátorov vozidla, ich súlad s dokladmi, originalitu a pravosť dokladov a údajov v nich na základe čoho následne vyhodnocuje údaje v príslušných informačných systémoch. Jej cieľom je odhaliť prípady zmeny identity a zásahu do konštrukcie vozidla na miestach umiestnenia identifikátorov.

Kontrola originality predstavuje najkomplexnejšie preverenie identity, pôvodu vozidla, ako aj kontroly jeho dokladov a údajov. Zároveň sa overuje spôsobilosť vozidla z pohľadu porušenia práv a zákonom chránených záujmov, ktoré by bránili legálnej zmene vlastníckych práv a preregistrácii vozidla. Ak vás zaujíma aj história vozidla, je namieste siahnuť po jej preverení ešte pred samotnou kúpou, prípadne dovozom na Slovensko. Online [overenie histórie podľa VIN](#) dokáže upozorniť na rizikové okolnosti ešte predtým, ako sa kupujúci rozhodne vozidlo vôbec kúpiť.

Moderné podvody nepoznajú hranice

Kauza z Poľka ukazuje, že dnešné podvody už dávno nespočívajú len v [stočených kilometroch](#). Organizované skupiny využívajú rozdiely v registračných a kontrolných procedúrach jednotlivých štátov. Vozidlo môže byť odcudzené v jednej krajine, administratívne „očistené“ v druhej a predané v tretej, štvrtej alebo aj piatej, ktorá nemá efektívne fungujúci kontrolný systém.

Preto tieto podvody nemožno odhaľovať len v rámci jednej krajiny. **Medzinárodná výmena údajov je čoraz dôležitejšou súčasťou boja proti cezhraničnej kriminalite.** Schopnosť skladať históriu vozidla z viacerých zdrojov a naprieč krajinami, ktorými putovalo sa javí ako kľúčová.

Týmto smerom sa uberajú aj pripravované európske zmeny v rámci balíka **Roadworthiness Package**, ktorého cieľom je aj posilniť výmenu údajov medzi členskými štátmi prostredníctvom budovania nových národných registrov (alebo rozšírenie pôvodných o registrovanie prevádzkových záznamov vozidiel), digitalizovať registráciu vozidiel a sťažiť legalizáciu vozidiel pochádzajúcich z trestnej činnosti. **Čím lepšie budú národné registre prepojené, tým náročnejšie bude vytvárať vozidlám novú falošnú identitu pri ich presune medzi krajinami.**

Platformy ako Eucaris umožňujú prepájať informácie z národných registrov a odhaľovať nezrovnalosti, ktoré by v rámci jednej krajiny zostali nepovšimnuté. Avšak, nie všetky krajiny sú do výmeny dát už zapojené v plnom rozsahu.

Samotný minister digitalizácie Gawkowski po vlastnej skúsenosti avizuje legislatívne zmeny, ktoré by mali podobným prípadom v budúcnosti predchádzať.